

ЗАМАН

Газета издается на балкарском языке с 1924 года

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУН ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

Интернет-версия: gazeta.zamankbr.ruГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

КЕНГЕШЛЕ =

Ёзек тема – бир къырал экзаменнге тыңзылы хазырланыу эмде аны къуралычлу бардырыу

Къабарты-Малкъарты къырал жумуш bla Билим берриуде эм илмуда надзор жаны bla федерал службанди башчысы Анзор Музаев келгенди. Ол Правительствуна башчысы Мусукланы Алий bla тюбешгенди, ызы bla билим берри органланы келечилери bla кенгеш бардыргъанды. Анда КъМР-де 2021 жылда Бир къырал экзаменнге

хазырланыну эм аны къуралычлу бардырыну соруулары сюзюлгендиле.

Анда федерал инспектор Тимур Макоев, КъМР-ни Башчысыны Администрациясыны таматасы Мухамед Кодзоков, премьер-министрни орунбасары Марат Хубиев, районланы администрацияларыны таматалары, билим берни жаны bla

жуулаплар органланы келечилери да къатышхандыла.

Жыйылыну ача, Мусукланы Алий къонаакълагъя республикагъа бөлүнген эс ючон ыразылыбын айтханды. Премьер-министр къырал аттестациянга хазырланыуы, аны бир тюрлю чырмасуз, кемчилексиз бардырыугъа энчи эс бурулгъанын чертгенди. Аны айтханына көре,

къырал аттестациягъа 12 минг адам къатышырыкъыда. «Экзаменлене берилгелени арасында саулукъарына көре чекленгнен онглары болгъанла да бардыла. Алагъа тийшил халла, сынаулапдан чырмасуз ётерча амалла да къуралгъандыла», - дегендиле ол.

Билим берии учреждениялада бир къырал экзамен бардырылыша 22 пункт барды, энта төртпосу окуучула жашагъан жерледе орнатылгъандыла. Алада барысында да сынаула тюзюл бла бардырылыша мадарла къуралгъандыла. 9-чу классланы окуучулары экзаменлени 67 жерде берилдиле.

Озгъан жыллода Ич исше, Саулукъ сакъялу министерство, «Ростелеком» общество bla ведомствола аралы байламъкъя жюрютюн жаны bla иги сынау барды, быйыл да ол хайрылышылыкъыдь. Излемле ге тийшилиикде, экзаменни соруулары сынау бардырылыша жерледе басмаланырыкъыда. Къоркъусузлукъын жалчытыр мурат бла ЕГЭ боллукъ жерледе металлоискательле салынгандыла. Сынаула тюзюл бла ётер ючин билим берии учрежденияны тиересинде сотовый байламъкъя жюрютюллюк тоййолду, пунктларда жамаутат къараучула ишлерикиде.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Къоранчланы иги кесегин – социал жумушллагъа

Нальчик шахар округну мэрисында муниципалитеттің былтыргызы бюджети къайлай толтурулгъанын сюзгендиле. Аны bla байламмы жыйылыгъа Жер-жерли самоуправленияны советини башчысы Игорь Муравьев, аны орунбасары Владимир Назранов, администрациины башчысыны орунбасарлары Анатолий Тонконог bla Аттырзаланы Земфира, Советни депутатлары, жамаутатын келечиле-

ри къатышхандыла.

Финансла департаментти башчысы Ахмед Губачиков билдиргенича, бюджетте ахча асламасында налоголадан, хакъ төленин берилген жумушладан, муниципалитетти иелигингде болған мюлкюн ортакъгъя берриуден, мюлкюн эмде башха ырысыны сатыудан жыйылгъанды былтыр. Башха бюджетледен бөлүнген ахчаны да къошса, 4 миллиард 886 миллион сом

тиюшгендиле. Ол бурунгү жылны көрүмдюсүндөн 18,9 процентте оғзғанды.

Къоранчланы юсюндөн айтханда, департаментти башчысы ала 5 миллиард 22 миллион сом болгъанларын туура этгендиле. Андан 57,3 процента социал жумушллагъа жиберилгендиле. Ол санда тийшили организацилары ишлөтиргө, школлода сабилени жылы ашба жалчытугъа эм башха жумушллагъа. Жоллагъа, жа-

шаш жүрт-коммунал мюлкүг, шахарда тап болум къураугъа, юйлеге ремонт этиуге да аслам ачча къоратылгъанды.

Бу эмде башха шартланы эсге алыш, жыйылыгъа къатышханла оюмларын туура этгендиле, жуулаплар ведомстволагъа да байрукъя берилгендиле, деп билдиригендиле мэриядан.

УЛЬАШЛАНЫ Мурат хазырлакъанды.

Ахча

Тынч халда төленинген ёнкүчге сурам ёсгенди

Быйыл биринчи апрельни көре, Россельхозбанкны Къабарты-Малкъарда бёлүмюнью (РСХБ) розница ёнкюч бла байламы бохчасы 2,6 миллиард сомтагъа жетгendi. Ол санда биринчи кварталда 450 адамгъа 350 миллион сомгъа жууукъ берилгендиле. Ол, быттыр бы заман bla тенглештиргенде, эки кереге көйдю, деп билдирилди финанс учрежденини пресс-службасындан.

Клиентлени асламасы неда 75 процента ипотека неда пенсия кредитите алгъанладыла.

- Къыралда къыын экономика болумгъя да къарамай, хачык сатып алтыргъа ёнкюч ахча берилгендиле санына танг къошула барады. Анга банкны клиентлерине тап болурча къымлаты ишлөген программалы себеплик этедиле. Аны bla бирге адамлары көп санда кредитте алгъанлары тамблагъы күнлөрине ышаннганларын да ачыкъайлайды, дейди РСХБ-ны республикада бёлүмюн тааматасы Алим Сокуров.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулайман.

ЖАЗЫЛЫУ - 2021

Мындан ары да алыш, окъуп турурча Багъалы шүөхла!

Сиз бир тюрлю сылтаула бла шёндюю жылны экинчи кварталына «Заманнга» жазылалмай къалгъан эсегиз, халны тюзетиргө амал барады. 20 апрельге дери сиз бу къыйматлы жумушну почтагъя барып неда корреспонденциялары адреслелеге ташыучу адамны болушлугъу бла тындырсагъыз, ана тилибизде чыкъыган газетни майдан алып, окъуп турлукъусуз.

ЖАЗЫЛЫУНУ ЭКИ АЙГЪА БАГЪАСЫ –
243 СОМ 22 КАПЕК.

БИЗНИС ИНДЕКСИБИЗ – П 5893

Ёзек тема – бир кырылал экзаменнеге тыңғылы хазырланыу эмде аны күралыулу бардырыу

Ахыры. Аллы 1-чи беттеди.

- Алай экзамен сабиге уллу сыйнау болгъанын барбызы да аңылайбыз. Жуаплар орталыкта жылны ичинде окуучула ам алдан ата-аналары бла көллөринген басар мурат бла тишилди жумушла бардыргъандыла, -дегенді Мусукпана Алий.

Анзор Музаев сёзүндө быллай жыйындула, кенгешле сыйнауланы кези-уперинде ачыктылганнан кемчиликлендөн зөспе чыгарылғыра, алдан бордурмай жаны бла методикала хазырларға онг бергенлерин чертгенди. Аны айтханына көре, былтыр республика Бир кырылал экзамен бардырылғанына көре «жашыл» зонадады, бузукъулька ачыктыламагъандыла.

Рособрнадзор РФ-ни Жарықтандыру министрстсвосту бла байламлыкъда ишлекенин белгилегенді ол. Ведомстволаны баш муратлары кырылалда, хар субъектде да сабийлени окутууну качествесүн ишленирип, битеудүния

рейтингде ал тизгинлелге чыгъарылғады.

Былтыр а надзор орган КъМР-де бир-бир школлада халкъла аралы PISA системасында көре тинтиуле бардыргъанды. Башшака айтханда, окуучула алтын билгилерин жашауда кылалай хазырлана билгелери тергелгенди. «Жарсыгула, көрүмдюле күууаныра чытюйлодоле, ала кырылал орталыкъ ёлчемден азыла. Министерство бу тарихлени эсге алтып, кемчиликленни кетиргеле тишилди», -дегенді ол.

Бююнлюкде уа надзор орган кырылалда «500+» проекти бардырады жашауда. Анга республикадан 18, битеудүния кырылалдан 257 школ көшүлгөнди. Ала окутууну качествесүн артыкъ ахыс болмагъан билим берин учрежденияла-дыла. Алада тишилди мадарлар бардырылғандан сора окутууну качествесүн ишленириди жаны бла методикала хазырланилылкъадыла.

Анзор Музаев быйыл биринчи кере болуп кырылалда информатикадан Бир

кырылал экзамен бардырыллыгъын да эсгергендиди. Ол регионда анга хазыр болгъанын, билим берин учрежденияла компьютерле бла жалчытылыннанларын билдиригендөр чертгендиди. «Бу экзамени бир тюрлю чырмаусуз ётдиороге тишилди, битеудүнияны алгъадан тинтил, ала ишлемегенлерине тарығынула болмазча», -дегенді ол.

Жыйындула былтыр ачыктылганнан кемчиликленни эсге алтып, быйыл бир кырылал экзаменнеге хазырланыу кылай бардырылғаны да сюзюлгендиди. Аны юсунден доклады Рособрнадзору башкысыны орунбасары **Игорь Круглинский** этгендиди.

КъМР-ни жарықтандыруу, илму эм жаш төлөнүү ишлери жаны бла министри **Анзор Есаов** а 2021 жылда ЕГЭ-га технология, техника, кадра жаны бла хазырлыкъыны юсунден билдиригендиди.

Кенгеш андан ары жабыкъ халда бардырылғаныда.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Маданият

Китапхананы къабыргъасында – Къайсынны сураты

Нальчикде Къулийланы Къайсыннын атын жиорутген орамдагы шаҳар китапханада кюз артындан бери ремонт ишле бардырылдыла. Аны ичин жаныртыу кыстау халдады. Интернетде информациягъа көре, бу объектни шөндөн жашауну излемлериңе көре ишлетьр мурат барды. Башшака айтханда, мында, китапханадана сора да, фахмул жаш адамда жылыла туурчы, ала бла тюбешуле бардырычыра кыраарга белгиленеди.

Бююнлюкде анда көп жумуш тамамланынды. Мекмымын ичин, къабыргъаларын да ария болыш турадыла. Аланы биринде граффити бла кюрешен Къудалын Астемир а закий Къайсынны суратын ишлөт баш турады. Астемир къабыргъаланы жасауда бек фахмууладан бирине саналады. Къулий улуну сыйфатын да ол болмагъанча тап суратлагъанды. Аны сурат бла шагырей болгъанла бары да чертгендиле. Көлле граффитини артыкъ жаратмағанлыкъыга, бу сурат алданы көз къарамаларын түрленидиргенин да айтадыла. Кертиси бла да, Къайсынны бу портретиден жылыу урады, аны къарамалары ачыкъды, адам улун бир зат айттырга излекенчеди.

Китапхананы ачылыууна алай көп къалмагъанды.

ТАППАСХАНЛАНЫ Аминат.

РЕСПУБЛИКАДАН ХАПАРЛА

Къабарты-Малкъар – къонакъ юйледе отоуланы алгъадан алыц жаны бла биринчилени санында

Быйыл 1-7 апрельде къонакъ юйледе отоуланы алгъадан сатып алып мартны ахыр ыйыгы бла тенглештирдигендеге 62 процентте ёсгенди. 2020 жылны ол кезиула бла тенглештирдигенде уа, ёсум 590 проценттун окутуна туттанды, деп билдиригендиле Oiwi компаниянын аналитиклери.

- Къонакъ юйледе алгъадан алыннган жерлени саны бла алчылыкъыны Нижегород область, Къабарты-Малкъар, Москва эмде Москва область, Карелия, Санкт-Петербург тутадыла, - деп къошандыла аналитикле.

Лячинкъаяда жаны суу ыз тартылады

Лячинкъаяда 5 километрден узун боллукъ жаны суу ызын тартып башлагъандыла. Ол жаны къуралған элни 50-ден аслам жион ичер суу бла жалчытырылды.

Бу иш «Таза суу» федерал программасында көре тамамланылады. Аны бла бирге эски биргъыланы 2,6 километр алышырын да бараады. Битеудүния ишлени быйыл июнь айы бошаргъа белгиленеди. Алагъа 7 миллион сом чакълы бир къоратыллыкъады.

Эсгермелени төгереклери тазаланырыкъыды, терекле салынырыкъыдыла

Быйыл 17 апрельден башлап бу айны 25-сине дери Къабарты-Малкъарны битеудүния ичинде мемориалла бла тарых тириелени сакълауна битеудүния кюнине жораланы жаш төлүү акцияла ётерикдиле.

Ол кюнледе КъМР-ни Маданият министртесүсүн къурагъан субботникленни кези-үнде мемориалла бла тарых тириелени тап халгъа келтирилликидиле, аланы төгереклери тазаланырыкъыдыла, терекле да салынырыкъыдыла. Маданият учреждениялада ишленидиле уа жаш төлөнү тарых шартла бла шагырейленидирликидиле.

Акцияяда ким сүйсө да къатышырга боллукъаду. Аны ючюн жаланда **Добро.ру** порталда эсептө тиширге эмде заявка бирире керекди. Ишни болушундан толу халар билирге сүйгенле аны КъМР-ни Маданият министртесүсүнүн энчи сайтыны «Афиша» бёлүмөндөн табаргъа боллукъаду.

ТЕКУЛАНЫ Xaya хазырлагъанды.

Сүбсипдияла

Будай сатып алгъанлагъа эмде ёттөк биширгенинеге – танг себеплик

КъМР-ни Эл мюлк министртесүсү кезиула сатып алгъадан себеплик этиу программаларын башлагъанын билдириди. Алай бла быйыл биринчи кварталда ёттөк биширгенин эмде саткын ючюн этилген къоранчалыны, сора дагыда бу кезиуде сатып алыннган (ашха жарауулу) будайны багъасыны бир кесегин артка къайтарырга боллукъады. Быллай ишле бла кюрештепе документлерин хазырлап министртөвгө бериригэ керекдиле. Аны адреси: **Нальчик, Ленин атты проспект, 27**. Къаялганы алыу 15 апрельде башланнганды, кеси да 16 майда ингріде сагъат

сегизге дери барлыкъады.

Болушулукъ излегенелеге көп излем барды. Ала бла Интернетде ма бусайтлата шағырлениргө боллукъусуз: https://pravitelstvo.kbr.ru/oigv/novosti_ministerstv_i_vedomstv.php?ID=34750, https://pravitelstvo.kbr.ru/oigv/novosti_ministerstv_i_vedomstv.php?ID=34751. Соруллары болгъаны **40-88-41, 40-71-50, 40-94-22, 40-86-47** телефон номере бла сөлешсисине нена министртөвнө mtch@kbr.ru электрон почтасына жазсынла.

УЛЬБАШЛАНЫ Мурат хазырлагъанды.

Оператив штаб

Ауругъанланы саны азаяды, алай тынчайыргъа алыкъа эрттеди

КъМР-де коронавирусуну профилактикасы эм аны жайылыуна къажау регион Оператив штабдан белгилли этгениерича, пандемияны алындын бери республикада вирусдан 23 382 адам ауругъанды. Тюнене ол 31 инсанга жукъындыла.

Тийшил багъыдан сора 22,4 мингиден аслам адам сау болгъандыла (ол санда тюнене – 51 пациент). Бююнлюкде медицина болушулукъ 488 адамга берилиди. Пандемияны аллындан бери республикада бу кызын аурудан 434 пациент ёлганди. Тюнене бир саусау аушханды.

Коронавирус КъМР-де жайылып башлагъандан бери 486,0 мингиден аслам тест бардырылғанды (бир кюннеге – 869 тинтиу). Госпитальпада

207 пациент бардыла, аланы арасында тест коронавирус асуруу жукъынан ачыкъылашында да. Реанимация бёлүмде 30 саусау турадыла.

Оператив штабдан белгилли этгениерича, вирус бүтөннөн 65 жылдан татмалатыла, аурулары кослеринден кетмегенелеге къоркъуулду. «Аны себепли профилактика мадарлар буюнда мағаналыбыла. Адамла көп жыйылгъан жерледе, транспорта медицина маскала жиорнүүргө, бир бирден бек аздан метр көнглике түркүп, къолланы салып бла терк-терк жуарыга тишилди. Онг болгъанын көре адам бла да саламлашмазгъа, күчкүчкүшмазгъа көршигиз», - деп эсгертигендиле Оператив штабдан. Республикада жаланда 2 госпитальда

ишлиеди. Алада 310 саусуэзгъа жер барды.

Россейде COVID-19 вирус тюнене 8995 инсанда ачыкъыланынды. Пандемияны аллындан бери къырамынан 4,68 миллион адам ауругъандыла. Андан 4,3 миллион инсан сау болгъандыла (бир кюннеге – 9,1 мингиден аслам). Ауруун кётторалмай, 104,7 минг адам аушханды (тюнене – 397 саусауз).

Джон Хопкинс атты университет белгилли этгениериче көре уа, битеудүнияда бу ауруп 139,2 миллион адамда жукъынды. COVID-19-дан ёлгенлени саны 2,98 миллиондан озгэнди.

АБДУЛЛАХЛАНЫ Фатима хазырлагъанды.

Уллу Хорламны 76-жыллыгына

Уста Связьчи

Суратдагы чырайлы жаш Жаболаны Магометди. Холам-Бызынды ауузунда түкүм эллериңде түгъанды. Отуз сегизинчи жыл Нальчикде эл-мюлк техникимда окуягуанды. Андан сора аскерге чакырылады. Мурманск областының Кандалакша шахарында күлүлүк этгенди. Связьчи эди. Инсан борчун тамамлап, юйоне кыйтартырга хазырланы турғанлай, уруш башшанады. Ол заманда кыралыбызын шимал жанында көп кызызы сермешелеге къатышанды.

Ол кезиүпде аскер бёлүмнен арапарында связь байламлыкны жалчытып турғанды. Сермеш барғын кезиүпде оқында атылған топту сынығы тийип, телефон чыбыкъ юзүлсө, топ-оқы атылғанына да къарамай, бирде чаба, бирде уа бауур тәбен сокрекил, юзүлген жерлени жалғыз, связьни тохташырганды.

Урушуну ахыр жылларында уа Жабо улуу күлүлүк этген аскер бёлүмнүн Венгрияга көчөредиле. Анда, немислини хорлағындан сора да, ауучу заманы кызызы сермеше бардырылғанда. Магомет аладан биринде, юзүлген телефон чыбыкъны бирге къошун түрүп, ауэр жаралы болады. Госпитальда къаум заманын жатады. Андан чыкыгъан күн тошунен эди бу суратка да.

Уста связьчының къазаудатта болдуругъан жигитлекириңиң кырыл Ата жүрт урушуну биринчи дараражалы, Кызыл жулдузуң орденлерин эм башха сауғаланы да бергенди.

Магомет урушдан сора бир жылдан эркян этилген эди аскерден. Жууукъларын Кырызьстанда табыл, жетмиш биринчи жылгъа дери анда жашагъанды. Андан къайтхандан сора юйорю, юйдегиси бла Тебен Чегемде жашап турғанды. Кеси уа 1996 жылда аушчанды.

Урушуну, уруннану ветеранды Жаболаны Магометни элчилери билюн да хүрмет бла эсгередиле.

ОСМАНЛАНЫХЫСЫ

ИГИЛЕНДИРИУ

Арбазланы айбатландырадыла

Яникой бла Лячинкъая элледе «Шахар болумнун игилендириу» федерал программагъа көре Маданият юйларында майданланы айбатландырылкъадыла. Аны чеклеринде омакъ плитка, шинтике, чыракъ

чыпынла, кир-кипчик атарча орунла салыкъадыла эм төгерек-башны жашиллендирдикдиле.

Сауал алып айтханда, тапланы айбатландырылу ишлөгө 5 миллион сом къоратыллыкъады. Быйыл сагынылгъан программаны

чеклеринде Чегем районда көп фатарлы жети юйню арбазы бла жамаут аслам хайырланнган төрт жер жан-хайыллыкъады.

МАГОМЕТЛАНЫСУЛЕЙМАН.

минг гектарны чөлплеу аллыкъады. Ол да иги битди. Мирзейлук будайы эм арлана урлугъун а 40 гектарга себерикдиле. Татты нартхан бла жашыл күйору уа 1300 гектарда ёсерикдиле.

Районну администрациясындан билдиригенин көре, билюнлюкке юч минг гектарда мадар этилгендиле, ишге 412 трактор чыкыгъанды. Урлукъ себи бла бирге терек бахчаланы күйору да барады. Кременчук-Константиновское эм Баксанёном элледе битеу да жуз гектарда терк айынгъан алма бахчала къураллыкъадыла. Аланы да санаса, былай бахчаланы ёлчеми 4510 гектар болады.

Специалистле муниципалитетте мелиорация системагъа да көз жетдиригендиле. Аны арыкъарлыны узунлугъу 118,2 километр болады. Минг гектарда уа аграрийле суу салгъан машиналаны хайырланырга умут этидиле.

Суу салынууну хайыры баямды

Май районда эл мюлк предприятияллада сабанлагы суу салгъан 43 установка барды. Алар да ишге хазырдыла, сугъарычу системагъа уа 81 километр арыкъла кирдиле. Бу мюлк «Каббалмеливодхоз» къарайды. Анда айтханларча, арыкъла тазаланыпдыла, тап жарапшырылдыла, аны себепи суу бла жалчытууда чурум боллукъ тийюлдю.

Сабанланы сорғен, урлукъ септеп техника да хазырды, дейдиле районда. Эл мюлк предприятиялда битеу керек затпа бла жалчытыныпдыла.

ОМАРЛАНЫСУЛЕЙМАН.

Бахсан району сабанларында асламысында нартх ёсдюрючүчүүдө. Быйыл анга 24 минг гектар бёлгендиле. Дагыда көп къалмай эки

АПК

Качествогъа – Энчи контроль

«Россельхозараны» Къабарты-Малкъарда бёлүмю урлукъла эмдэ зыгытла чыгъарычу предприятиялгага не жаны бла да себеплик этигүе улуу мағана береди, дейдиле учрежденияда. Аны Прокладна районда бёлүмюно специалистлери муниципалитетде урлукъчулукъ мюлкелеге көз-күлакъ боладыла. Бегирек «Отбор» имму-производствуу селекция ара бла байламлыкъланы белгилдейдиле.

Бу предприятияды нартхюн онеки гибридин жарапшыргындыла. Энттада да алтысы кырыл тинтинуу ётет түрдүлдү. Агрофирма селекция жаны бла координация Совете эмдэ «Нартх» эм аны урлугъун чыгъарычуулана миллият ассоциациясына» кирдиле. Кеси да Россейде, Кытайда, Түркдө эмдэ Аргентинада отузгъа жууукъ имму учреждения бла байламлыкъла жирияди.

Былтыр анда урлукъун айыргъан жангы цех ишлөп башлаганды. Анда шёндююгю обурдовование орнатхандыла. «Россельхозараны» специ-

алистлери урлукъун чыгъарыудан башлап, аны себерге хазырлаугъа эмдэ сертификациясы этигүе дери хар жумушка къатышадыла. Ол санда качествосун тинтидиле, калибрювка къалай этилгенине къарайдыла, фитоэкспертинаны бардырыадыла. Урлукъ битеу излемеге, ол санда ГОСТ-хада, толусунлай келишгенин көргөндөн сора тийши сертификат бередиле.

Шёндю нартхюн урлугъун айыргъан заводда иштири барады: ГОСТ-хада тийшиликтө калибрювка эмдэ башшак жумушла этилдиле. Специалистле анда кемчилик тапмагъандыла.

«Россельхозараны» специалистлери бизде жарапшырылгъан гибридлени сынам халда ёсдюрюп көрүрч, аларын урлукъларын экишер гектарларкъ юч участкада себерикдиле. Сагынылгъан «Отбор» агрофирма бла биргэ бу иштег «Зөлбүй картофель» мюлк да къатышады.

УЛАШЛАНЫСУЛЕЙМАН.

Профилактика

Энергообъектлөгө – аслам ЭС

Быйыл Къабарты-Малкъарны тау жерлеринде арт жыллада белгиленген көрүмдүйен 40 процентаас аслам къэр жаугъанды. Ол а күн иссилиде череклени кючлендиргире эм ыркыланы да къозгъаргъа улуу къоркъуу салады. Росгидрометцентрик эсеплерине көре бийикледе орналтыйкан къэр, буз да къыстай иштөн бла август айлада эрин башларыкъадыла.

Аны бла байламлы «Россети Северный Кавказ» компанияны бёлүмю «Каббалкэнерго» плангага көре, ток ызла да подстанциялгага заран жетmezä профилактика бардырады. Хар замандача, Чөрөк, Чегем эм Бахсан слуулан боюнчарында орналгъан энергообъектле эм къоркъуул жерлөгө саналады.

Билюнлюкке специалистле Чөрек сунун жағасында ток

чыбыкъланы чигинжилерини мурдорларын кючлегендиле, Бахсан сунда да 0,5 километр чакълы участкода бузулурга боллукъ ЛЭП-ни көчүргендиле. Андан сора да, токчула 35-110 кВ ызланы болумларын төрк-терк тингтенлей турдады, ол санда дежурствола да бардырылады.

Көп болмай «Каббалкэнерго» МЧС-ни республикада бёлүмю бла байламлыкъда ишлөргө, ол санда мюлкюн ёртенилдөн сакъларча мадар этилирине келишгендиле. Черекле көтүрүлгөндөн бла ырхыла келгенде эллөгө, экономикалы объектлөгө эм социал магъаналы инфраструктуралага улуу хата жетmezä шартла да эсгө алыннаныдьыла.

КУРДАНЛАНЫСУЛЕЙМАН.

- Азрет, журналистикаға, андан да алғы сөзге сюймеклик сенде неден башшанғанды?

- Атамдан. Кесинг билесе, ол ариу да, маганалы да сөзлю адам болғанды. Таматагы, кичиге да кесиң ол ышанлары бла сюйдөргөндө. Межгитде юренип, Құруан да оқығанды, совет школда да артақ қылмалынды. Билимни эди. Халық чығъармаңылықыны, ислам динни таурухарын да иги билгенди. Ингир сай-

теншилеримде бийик билим алырға къармашмағанда аз зидиле. Уллу Ата жүртүруш башланғанды, алты къарындаша да бирча ата жүртүн къорулаты чыкъынан, Жанатайланы Алиниң кызы Аминат, атам да сабыйлері оқыуул болупларын бек сойгендиле. Ол заманда устазны даражасы да биңнән зиди. Атама, устазларымча, башка эсси адамлача, ири билим алып, сөзюме тыңғылатырга сойгенме сохталармы, баям.

Юбилей

ЖАЛАНДА ЖУУАПЛЫЛЫҚ ЭЛТЕДИ АДАМНЫ ЖЕТИШИМЛЕГЕ

Төпбеланы Салихни жашы Азрет, Қыабарты-Малкъарны сыйлы журналисти, қылам къарындашыбыз, бу күнлөде юбилейин белгилдейді.

Ол 1941 жылда Көндөлөнде тууғанды. Сюргөндөн къайтып, школуну бошагъанлай, Қыабарты-Малкъар къыраал университетде тарых-филология факультеттеги орус тил бала адабият бёлөмүнөн кирип, аны бошагъанды.

Урунну жолун 1965 жылда тууған элинде устаз болуп башлагъанды. 1968 жылда аны «Кабардино-Балкарская правда» газетесе алғындыла. Анда ол корреспондентден бёлөмүнөн таматасына, артда уа баш редакторнун орунбасына дери ёгенді. ҚыМАССР-ни Министрлөө Советинде, ызы бла ҚыМР-ни Президентини эм Правительствоосуну пресс-службасында, республиканы басма министрлөөсүнде баш консультант болуп да ишледенди.

Ыны халпарларына тыңғыларға тириж жыйылгъанды. Ол төлөнүю бир башша түрлө жашау философиялары, къылыкъ институтлары бар эди. Қылун инбашиңга салып, сабыр-сабыр сөлеше, ономын алай айтуучу эди, жүрөгинге сөзю, жылыну да бирчак кире. Мен атам бала бек байламмы болғанмана. Анга ушарға итингенгеме. Жүрөшгөнне, болалмагъанмана аны. Журналистика уа менни жашау халым болуп къалынды. Көп билирге итиндидерди ол. Аллай жолун уа къыйыры жоккүдү.

- Устаз болуптук яуналып, бир тартилгында сени?

- Нөхөрлериме башчы болуучу эдим не заманда да. Аланы сөзюме тыңғында телеген көллендирдип. Ол атамдан ётген хунерди. Кертисин айтханда, мени

- Сора артда уа ол ишни жаратмаймы кетгөнсө газете?

- Хоу бир да. Ишими жаратхан эдим, сабиye бек сыйген устазладан да болғанмана ол жыллапада. Спорт бла кюрешгеним билесе, школда жашлагъа жыгъышудан жарактар етерча зал қуярал, юртептит да түрғанмана. Ма байыл ызыымдан тағызырып айланычуу эдиле: «Азрет Салихович!» - дегендей. Сорғын окунуна эт. Газетте уа къачан жазып башлагъама - онунчук классда оқытуда, бир тишируу жиляп келип, район арада, ол за Юзководда эди кезиди, больницида адамлагыра иги къарамайдыла деп. Аны юсюндөн жағзган эдим. «Кабардино-Балкарская правда» къытагыным басмалагъанды, комиссия келген эди ол ишни тиширге. Ма

аллай даражасы бар эди басма сөзю ол заманлана. Ол республикада газетте таулу адам көрек болгъанды, Зумакъуллана Борис мени айтханды. Аны баш редактору Борис Чемесин чакъырған эди, Занкишилана Хусейни ииип. Школа директорум а, Мусукалана Борис, иерге унамай, ууакъ сыйлаула күвэр түрғанды. Кеслерини бланкларында жазып, Борис Петрович экинчи кере тилеменден сора: «Сен таулу эр кишисе, тамата чакъырғанда, къалай

Ол Отарланы Керим, ана къарындашым Жанатайланы Хызыр бла сөөлип түрғанлай. Къайсын, мени танып, атамы да татты эсгергени къууандырған эди. Андан арысында көп кере болғанмана аны бла. Алай аны Көндөлөнгө келип, бізде къонакъ болғанын унтурмайма. Атам бла анат бирге элли жыл жашағанларын белгилейбиз деп, жыйнгилгъаныбызда, шүкүү Россияны сылып артисти Кучукланы Магомет бла бирга келип, ол эдик адан къуанчыбызы би团圆да жарыкъ этгөнерин бир заманда да унтурку тюйюлме. Аланы сөзлөрдөн көп көрді, къаралмалы, къымылдағанларды да юртете эди. Баям, аланы ол күн этген алғышлары толтъан болуп эди аны, атам керти да узакъ, ариу ёмюр жашағанды.

- «Жашау жоллада» деген китапны авторус. Журналист ишленинг көндөлө, ары уа сен жаланда бир къаузун салғаныса. Къалай айырғансы аланы?

- Аны жигиттери мен жөрек бла сыйген, артык хурмет этген адамларымды: ана къарындашларым, анат, Залиханланы Михаил, Жангөразданы Ибраһим, Рахайланы Исмайыл, Теммолосы Даалат, Созайланы Ахмат, Созайланы Хадис, Бечелланы Шабаз, Болупланы Ануар, Мусукалана Ахмат, Жаникалана Мажид, Борис Утижев, Саладин Жилеметев, Владимир Высоцкий, Мухадин Күшев эм башала. Аланы хар бири да мени жөрөгимде бир ити, жарыкъ зат къойғандыла. Бу да алда сорууну жууапды.

- Юйор жашаунунг къалай къуралғаны да айтсан эди.

- Атам сайлагъанды бу келинин. Аны атасы Мусукалана Мажит бла ол Уллу Ата жүртүруш дери окунуна бирге ишленинде район милицияда. Жашау узуну аланы атасы шүхүлкүп байлап түрғанды.

- Бек иштүү шарта адамны къылышында нени санайса?

- Төзүлөккөн, адептилекни, намыслылыктынды.

- Жашауда сени атынг бла байламмы болмазлыкъ затта недил?

- Аман ишле, харамлыкъ. Бир заманда дес кесими аллай затха бошлайлыштындуолме.

- Жылды санынгы сеземисе?

- Аурулгүнгүнгү. Алай къуралғанмана, баям.

- Журналистикада бек сыйлы атха тишили болғансы. Сени ҚыМАССР-ни Баш Советини Президиумуна маҳтав къагъытында сауғылапаңында. Лейля бла сен эки жаш бла къызы ёсдюргенсиз. Климент Нальчикде спорткомплексде ишледи, Мурат а - Санкт-Петербургда ич ишлени бир бёлөмүнөн таматалыкъ этиди. Марина устазыга окуйғанды. Түдүккүларын - күми жетип, кими алыкъа гитче. Үразымыса къадарынга?

- Ыразымы. Шукур Аллахова, ол манга нени да иғисин бергенди - ата-ананы, юй-юрно, усталыкъны, нөгерлени, ахулданы...

- Узакъ ёмюрнү ариу жаша кесинг сойгенделе бла бирге.

Ушакъыны МУСУКАЛАНЫ Сакинат бардырғанды.

Эзеле эм урунуу стажлары кереклисicha бир жыйылтъан эссе (анага - 15 жыл, атага - 20 жыл).

Осуйлукъ этгөнлөнен көрдилеринде айтханда, алагъа пенсия жыл сан ала сакъат балагъа къарағын 1,5 жыл ючон 1 жылғы азыяттылады, алай битеу да бирге ол 5 жылдан көп болмазгъа көрекди. Сора осуйлукъ этиу да сабиге 8 жылы толгъунчук тохтаждырылыргъа итишилди. Абдан адам аурупкын балагъа къарағынан ишке чыгъылмай эссе, бу кезиң анга урунуу стажча санаалады. Хар жыл ючон 1,8 пенсия коэффициент тергеледи.

Ёлгөннөн сабийлерине төлөннөн ахча къачан тыйылды

Юйорнан кечиндерине адам ёлгөннөн бала байламмы аны сабийлерине пенсия төлөннөн тийшилди. Ахча ала очынчы халда окуй эселе, 23 жылларын топтагъунчук бериледи. Академиялы отпуск, идегилди болуу, бала түрүнчүн - бу шартла ишкөнчүү топтагъунчук бериледи. Айлай академотпук жаш аскерге чакъ-

ырылгъаны бла байламмы берилген эссе, ол күллүкъ этген кезиүе пенсия тохтаждылады. Инсан жанындан окуйгүнгү къайтаса, ол да берилип башалды.

Аушакъаны юй бийчеси акылбалыкъ болмажын сабий ёсдюргенинин очон пенсияны алып түрғанлай, жанындан эрге баргъанлыкъта, ахчаны алъянлай къалыкъынды. Алай жанын эрде болуп, ишке кирсе, төлеуле топтагъунчук берилди. Үзүүлүп көрдилеринде күми жетип, кими алыкъа гитче. Үразымыса къадарынга?

ЭСГЕРТИУ: түкүмлары, адреслери, телефонлары эм окуйларыны болжалы (академотпук бла байламмы) түрлөнгөнлөрнүн, пенсияны тохтаждырыль тишили кезиүене (23 жылғы дери окуйнан башашу, ишке кире) жолдарынан алыша берилгенде. Пенсия фондхан заманында билдирирге тийшилди.

ХАБИБУЛЛАХЛАНЫ
Зульфия.

Кесигизни, жууукъ-ахлугъузну къоруулауну жангыз да бир амалы барды – дарман салдырыу

Коронавирус ауруууну анга къажау дарман салыу била хораллыгыбызыгъя кёп къыралла тюшүнненди. Россейде да ол акция тохтаусуз барады. Болсада анга ийнанмағанла, уллу кёллю болгъянла, болмачы хапарлагы айнаннганла да алтыкъя кёпдөлө. Биз тюрлю-тюрлю специалистле, дарман салдырыгъянла бла да сёлешип, аланаюмларын басмалай турабыз. Бююн а РФ-ни эмдэ КъМР-ни сыйлы врачи, 1-чи номерли поликлиниканын баш врачи, Республиканы тишириулырыны советини таматасы Касколова Аулият бла ушакъ этебиз.

-Аулият Фуадовна, бююнлюкде республикада бу ауруу бла байламлы болум къалайды?

- Ауруу, жарсыуыгъа, жайылады. Бусагъатда да кёпле ауруйдула. Мен толу ийнаныпма, вакцинацияны халкъыбызын жарымындан аз асламы этирсе окъуна, бу палахдан къутулаллыгъыбызъя.

Ковидни тохтатыну дагъыда бир амалы барды. Былай кезиуде, бир онг болуп, адамланы бир къыралдан башхасына барыуларын бира兹 тохтатыуду. Уллу кёллюлюк да уллу хата салады. Кёлле бетлерине къапла киймейдиле, жыйынтулағъа, кууанчлагъа, тойлагъа барадыла. Алай бла аурууну бир бирленине жукъудардады.

-Керти окъуна, бир кезиуде ауругъанланы саны иги да селейген эди. Ол заманда адамла къалай эсе да бошалын къалгъан эдиле. Андан а экинчи «толкъуну» мычымай жеттегди.

- Ма бусагъатда да алай болгъяннга ушат турады. Кёлле къапла да жиортомейдиле, кёп адам жыйылгъан жерледен да кери болмайдыла. Эндик пандемиянын ючюнчюн «толкъуну» жетер деген къоркуу барды. Эндиги вирус а бютонда къоркуулу боллууғун алимле айтты турадыла. Аны къалай, не бла бағырьга кереп болгъаны да белгисизди.

-Вакцина уа ол коронавирусун жангы тюрлюсүндөн къоруулаяллыкъымыды?

- «Спутник V» вакцинанын тюрлю аденоовирусу бар-

ды. Ала тынгылы тинтилгендиле. Аны эки жолда этилгени да адамны чархына тап келирчады. Биринчи кезиуден сора организим, ма келди мени жауум, мен анга къажау сюелирге керекме деп, кесин къоруулай, ишлем башлайды, алай бла антитела жаратыладыла. Ол заманнга 21 күн ётеди да вакцинаны экинчи кезиую жетеди, адамны чархы аны кёргөнгөлөй а, сенсе да, мен сени таныйма деп түбөп, аны бла къанлы къазаутаха кире, биягы антиителаларын жаратады. Башхаша айтханда, ол аны андан ары жайылырға къоймайды.

Вакцинаны эки кезиүнде этирден адам 91 проценттеги ковидден къорууланады, ауруса да, шёйнчю, къыйын ётмейди ауруу. Андан ары хатасы да аязады.

Вакцинация бирлеге - эки жылга, башхалагъа - жылгъа, ючинчөлөгө да жарым жылгъа жетеди.

-Сопа, арсарсыз, барып, дарман салдырыгъра керекди.

-Хау. Андан къачар, къоркъур кереклиси жокъыдь. Бизни бу вакцинабызы дунянын 60 къыралында тинтил, аны хайырлыгъына, къоркуулу, сүзлүгүнча, адамны чархына, санына бир тюрлю хатасы болмажынна да тюшүннендиле. Хау, биринчи заманда 18-60 жылдары жеттегенде этиле эди укол. Тинтилде бардырылгъандан сора уа 60 жылдан абаданлагъа да хайырлыгъын билгендиле. Алай бла бизде Уллу Ата жүртүшнү ветераны 102-жыл-

лыкъ, 92-жыллыкъ да прививка эттиргендиле. Ала бек тап халдадыла.

-Дарман салдырыгъра жарамагъанла да болурла?

-Аллайда бек аздыла: алгъын вакцинация этилгендө алгъялария реакциялары болгъанда эмдэ химия этилген онкология саусузла, лучевой

терапия этилгендиле.

-Бусагъатда къыралда юч вакцина барды, къайсысы бегирек хайырлыды?

-Бизни поликлиникада «Спутник-V» дарманнан хайырланабыз. Андан бююнлюкде битеу республикада 27 минг адамга салыннанда. Къуру бизни поликлиникада 3,5 минг адам вакцинацияны ётгендиле. Ала артда къанланын бергенди да, антитела деген затла болгъанларын билгендиле.

-Вакцинаны эттирир ючон, алгъа къалай да болсун, бир тюрлю тинтинуу ёттерге болулукъымуды?

-Адам эки ыйыкъ андан алгъа тыш къыралдан неда башхаша шардан ююнен къайтыды эсе, саусуз адамны къатында болду эсе, врач анга бир ненчя соруу береди, температура, къан басымын тинтиди. Ма андан сора оноу этеди дарман салдырыгъра керек болгъанын бла къалгъанын.

Дагъыда къан басымлары бийик болуп, ол тап халгъа келгинчи, биз алагъа дарман салмайбыз. Адам ковидден ауруп, андан бери жарым жыл озду эс, аны иммунитети барды. Алай андан сора вакцинаны эттирмей жарамайды.

-Дарман салдырырдан алгъа эмдэ андан сора нени эсде туттаргъа керекди?

-Укол эттирден алгъа эмдэ артда юч күнню ичинде адам аракы, чагъыр иммезе, билкини жибитмезе, укол этилген жерин къаязмазгъа, анга бир тюрлю зат жакъызмазгъа, уллу спорт бла, башха къыйн иш бла кюрешмезе, жер къазмазгъа, ауру зат кётюрмезе, футбол ойнамазгъа, хамамгъа, саунагъа бармазгъа, дагъыда алагъа ушаши затла бла кюрешмезе керекди.

-Ашына уа айыртларгъа керекмиди?

-Эки-юч ыйыкъында ичинде иммунитет тингили болур чюнок белоклу, саулукътга хата келтирмеген, юйде кесинг хазырлагын аш-суну аслам хайырлансанг идиги. Ала - эт, жау, бишлакъ, сют, айранда. Шоколады, жиленки, алагъа ушаши жарыкъ боягуу затланы ашаргъа жарамайды. Ала аллериляни къозгъайдыла. Къозладан, тузул затладан, консервадан, къакъыстылгъан къымаладан, бишлакъдан да бир ауучу заманнага айырлыгъра тюштеди.

-Вакцина эттирген адамны ол күн температурасы кётюрюлдю эс, дарман ичере болулукъымуды?

-Хау, парапетамолну. Алай анзыз да бир ненчя сагъатдан къызгъынан кетерикиди.

-Аулият Фуадовна, сиз кесигиз эмдэ мында ишлөгөнне вакцина эттирменимисиз?

-Эттирмей а. Врач эмдэ медицинада ишлөгөн башха адам аллына келгенди ауру бла жукъудургъа жарамайды. Саусуз аны аллынаышын келеди. Биз дарман

салынуу 6 январдан башлагъанбыз да, бююнлюкде да бардырабыз. Саусузла бла врачлардан, медсестралардан, башха медицина персоналдан көй киши да түшбешмайды. Аны себепли биз кесибизни къорууларгъа керекбиз.

Бизде вакцинацияны бардыргъан эки кабинет ишлейди, хар инсан да, кесине тап заманда келип, дарман салдырыгъра болулукъду. Кабинетте эртэнликтөк сагъат сегизден ингрилкиде жетиге дери ишлөйдиле. Бизде дарманнан сакъларча битеу керекли затла да эсге алтындыла. Вакцина сакъланыгъа керекди, анга деп камерарабыз барды. Ким да участка врачын сёлешип, госуслуги портала да жаздырылып, белгиленген заманнага келирге болады.

Кеси алларына жюрюялмагъан адамлагъа, санларында къыгуулары болгъанлагъа, къартлагъа юйлерине барып, дарман салабыз. Вакцина эттирир ючин паспорттун, страховховой полисин эмдэ силинг биргөнгө болулргъа керекди. Битеу хар зат да хакъызыды.

Кёлле вакцина эттирире сюймейдиле. Ма алай адамла кеслерини, жууукъларында ююнсондун сагъыш этмейдиле. Бусагъат аурууну ючинчюн «толкъуну» келгенлей, ауругъанланы саны да ёсере гөркүү барды. Жабылган госпитальланын жангыдан ачаргъа тюшерикди. Алай болса уа, жиокрели ауругъанла, башха, эртеден бери ауруулары болгъанла, биягъын бакъдыйр амал талмай, къыйналлыкъыда. Аны сепелли, дагъыда бир кере къайтарып айттама, кесигизни, жууукъларынын ахуларыгъызы да саулукъларын сакълагызы, анга уа жаланда бир жол барды - вакцинация эттири.

Ушакъын ХОЛАДАНЫ
Марзий бардыргъанды.
Суратны автор алгъанды.

ОЮМ

Бизде саусуз сабийле кёпден-кёп болуп нек барадыла?

Къыйын ауругъан сабийлеле операциягъа халкъдан ахча жыйыу тёре болуп къалгъанды. Аллай юйорлөгө къырал нек болушмайды? Миллионла къоратыргъа керек болгъан аурууладан къыйналгъан сабийлени саны жылдан-жылгъа кёпден-кёп болуп нек барады? Аны ююнден кесини оюмун Россиян Илмула академиясынын академиги Александр Разумов айтады.

-Амалсызгъа къалгъан ата-аналаны: «Болушуғуз сабийиме», - деп, телевизордан жалынып сёлешгенлер көрсөм, манга да, алымгеч, бек къыйын кёрөнеди ол. Аллай зат бизни деменгили къыралыбызъя бедишилди деп, алай къарайма. Январьда президент къыйын эмдэ да тюбөгөн аурууладан ауругъан балачылъагъа болушууну фонду къуаралгъанын билдиргендиле. Анга уллу файдала тюштегнеден жыйылгъан ахча ётдюрүлөкдю.

Ол иди, алай ишни башы анда тюйюлдю. Къыралда саусуз сабийлени саны ёсюп барады. Ол а бизде ауруулукълары болгъан тишириулагъа тийиш-

лисича къаралмагъанын кёргюзтген шартты. Совет Союзуны заманында алагъа консультатив болушулык бек иги къуаралгъанды. Ол а бир-бир аурууланы, сёз ючин, даун балачыкъланы, терк ачыкъларгъа онг бергенди. Ата-аналагъа аны ююнден билдиргендиле, не эттерге болулукъларын да койретгендиле. Бююнлюкде ол зат жокъыдь.

Не айтдыраса, перинатал арала иги кесек къуаралгъандыла. Аланы борчлары сабийлени саулукълу болуп тууарча этиудю. Хал а башха тюрлю болуп чыкъгъанды: ма алада туудаула къыягуул сабийлени кёбюсю, алгъынча роддомлада уа саулукълу балачыкъла дуниягъа жаратыладыла.

Айхай да, саусуз сабийлеле багъаргъа керекди. Алай андан эссе магъаналы борч барды - аллайланы азайтып, саулукъуланы кёбейтүргө. Белгилүү врач-педиатр Александра Баранова айтханга көре, бююнлюкде саулукълары бла сабийлени жаланда 20 процента тууда. Актылбалыкъ болуп заманнага

уа аланс 8 процента къалыкъыдь!

Ол хал жаланда Россейде тюйюлдю. ООН-нын шартларына көре, бююнлюкде юч тишириудан жаланда биринде туудады саулукълу балачыкъы!

Инвалидлени саны бла ишлөгөннөн саны - бир бири бла байламлы болгъан кёрмөнүлөдиле. Къыраллары экономикасы, аны миллэт къоркуусузулугъу да ма алагъа кёреди. Демография мадарла бла ол проблемадан къууларын агадан болур заманларына дери сакъларгъа керекди.

Экономистле къуандырырча шартла келтирмейдиле: 2050 жылгъа Россейни халкъыны саны 98 миллион адамгъа дери азайырыкъыдь деп. Анга көре, халкъын саулукъун сакълау властьнын баш борчу болулргъа керекди.

ТЕКУЛАНЫ Хая ахырларгъанды.

Сурат – заманны кюзгюсю

Иш кёллюлюк, биригиулюк

Бу суратны манга былтыр берген эдиле. Аны жарашдырырга кезиу жетгинчи, жангы ауру жайлып, карантинге ашырыдьла.

Бююн аны къагылтарымы ортасында тапхана. Мындағы адамла кимле болгапчалары уа белгисизлей къалғандыла. Сурат бек ариуду кесигиз көргенден. Андагы адамланы асламасы таупуладыла. Алынган а сорғонню кезиүндө этгенди. Кимле,

къайда, къачан тюшгенлери ачыкъланса иди. Ким биледи, газет оқууучуларбызыдан быланы таныгъанла чыкъасала, редакцияята сөлешип билдирселе, къууанырыкъбыз.

ОСМАНЛАНЫ Хыяса.
Сорғонде алыннган сурат.
Быланы таныламасызы?

АКЦИЯ

Китап - жулдузлагъа жол

Къабарты-Малкъар «Библиотека кече» деген битеуроссей акциягъа къошуулукъуду. Аны өзгөрдүрүлгөнде республикада китапла сакъланнган жерлелеге жыл сайын бардырылыучу акция быйыл Росседе онунчукерене ётерикди. Алай бла 24 апрельде битеуро кыралда, адабият музее

жолоуучулукъла къураллыкъдьала, мастер-классла ётерикдиле, конкурслла, викторинала, адабият эмда информациялы саяттала, китап-сурат көрмоччле, адабият-музыка ингирле бардырылышыла. Бу ишини планы бла КъМР-ни Маданият министерствосуну эмди сайтыны «Афиша» бёлкөмөндө толу шағырленирге болтукуйду. «Библиотека кече» деген

Бизни корр.

Сёзбөр

ЭНИНЕ: 7. Күмач. 8. Келин муюшде жабыу. 9. Бизни миллетибиз. 11. Ариулук. 12. Сыйыл, жансынга жууукъ деген магъванада Къарачайга, Малкъарты да айтадыла алай. 13. Таурухдан келген жигит, аныча таралгын деп сёй да барды халкъда. 14. Аяусуз этилген зат. 15. Затдан анылаусуз адам. 17. Ол тойгъа жан салады. 19. Иги деген сёзюн синоними. 21. Бояну бети. 22. Мияла адыр. 25. Мылья жер. 29. Тукъумну, кыралны да бир белгиси. 31. Жетишмелүүлүк. 32. Юйюу жылынун ол тутады. 33. Жазынчу Шауаланы ... 34. Аман ниетледен бири. 35. Аллай ит арбазыга киши къойтайтын. 36. Келиши.

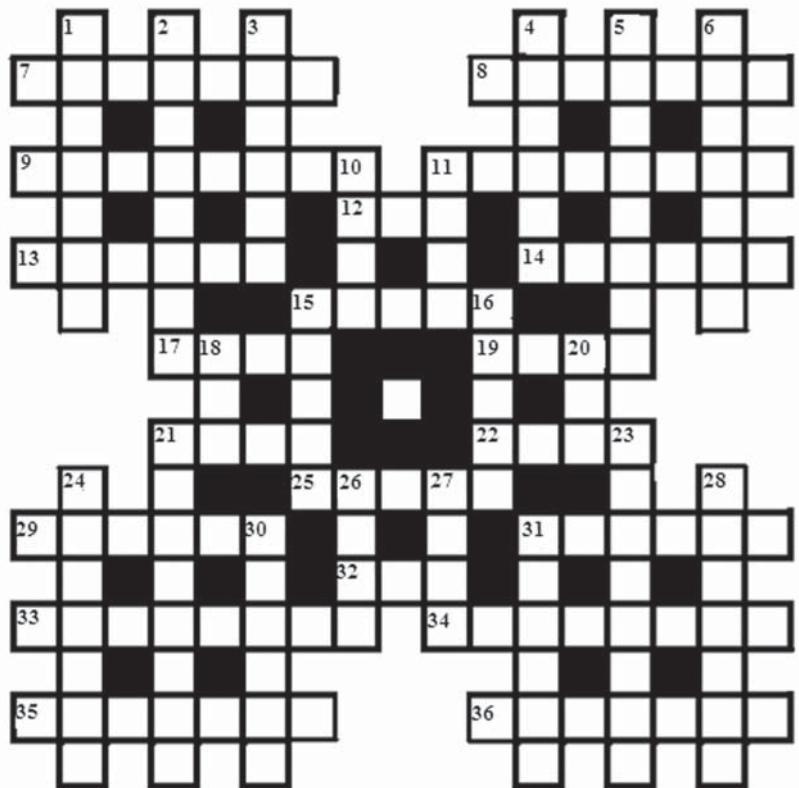
ЁРЕСИНЕ: 1. Нальчикни

къыйыры. 2. Миллетибизни атын жиорутген эски ат. 3. Бирбир кыраллада аскер чын. 4. Уллу кёгет. 5. Хасанияны эски атын эстэ алсакъ, анда жашагын. 6. Кышкша алай да айтадыла. 10. Башы кирир адыргылы жер. 11. Ынна. 15. Кереклисinden көбүрек. 16. Жууукъ. 18. Орта. 20. Шишиллик этгенде керек зат. 21. Затны эттеге кюреши. 23. Ушкоккын тюрлюсю. 24. Къарачайлы жазычуу Байрамукъланы ... 26. Эчкile секирире сюйген жер. 27. Музыканы тюрлюсю. 28. Алтын узакълыккыны аны бла тергегендиле. 30. Жанылыккыны билдири, къычырып айланнган адамла. 31. Кышкша да чыптынлаңа, ханслагыча къоннган къарчыкъ.

ГАЗЕТНИ 40-ЧЫ НОМЕРИНДЕ БАСМАЛАННГАН СЁЗБЕРНИ ЖУУАПЛАРЫ:

Энине: 7. Аялуу. 8. Адакъя. 9. Ағыз. 10. Узада. 12. Алан. 13. Арба. 15. Атом. 19. Нарт. 20. Латин. 21. Ямал. 24. Улан. 25. Чалы. 28. Кына. 30. Жууукъ. 32. Уууз. 33. Тана. 34. Оноу. 36. Тылы. 38. Абаза. 40. Алам. 41. Ахыры. 42. Сипли.

Ёресине: 1. Файъамбар. 2. Ууаз. 3. Тулу. 4. Сакъя. 5. Тала. 6. Къарамашакъ. 11. Ат. 13. Ант. 14. Бал. 16. Тон. 17. Мая. 18. Атлаучу. 22. Тал. 23. Бай. 26. Дыбадылан. 27. Мукъуладис. 29. аят. 30. Жан. 31. Къян. 32. Уру. 35. Ма. 37. Ырыс. 38. Атыш. 39. Ассы. 40. Атлы.

Учредительле: Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти bla Правительствосу

Баш редактор

АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

ТЕКУЛАНЫ Хая (баш редактору орунбасары)
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат, (баш редактору орунбасары)
ТОКСУЛАЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь),
МУСУКАЛАНЫ Сакинат, ТИКАЛАНЫ Фатима, ТРАМЛАНЫ Зухур, УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЛА:

Редакторну приёмный - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманны эм асламалы информациинын эркинликлерин көрүрлөү жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьда регистрация этилгенди.

Регистрация номер — ПИ № ТУУТ-00118. Индекс - 51532

Газетти басмалы “КъМР-Медиа” ГКУ-ну компьютер службасы хазыр эттени.

Газет “Издательство “Южный регион” ООО-ну типографиясында басмаланнганды. Ставрополь край, Ессентуки ш., Никольский орам, 5а

Номерге графике көре
19.00 сағаттада къыл салыннады.
20.00 сағаттада къыл салыннады.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЫРЫЛЫПКАНЛА:

Мусукаланы Сакинат - дежурный редактор; Кучукланы Сафият - жууаплы секретарыны орунбасары; Гелляланы Валентина (1, 2, 3, 9-чүү бетте), Байчеккуланы Жаннета (4, 10, 11, 12-чи бетте) - корректорла.

Тиражы 1232 экз. Заказ № 834

Багъасы 15 сомду.

РЕДАКЦИИНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬСТИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар, Ленин атылы проспект, 5
электрон почтасы:
elbor_50@mail.ru